

Besedilo iz romana, Lovro Kuhar - Prežihov Voranc „Požganica“ IV.

„Ko tako sediš v temi, sediš in čakaš, kaj bo prinesla noč, ti pridejo v glavo razne misli! – Meni se zdi, da vse to, kar delamo, kar se z nami godi, ni to, kar bi moralo biti! Mi sedimo tu na tej strani Krke, s puškami v rokah oprezamo na one – oni pa delajo isto tam na drugem bregu. – In vsi smo delavci ali pa kmetje ... vsi smo siromaki – vsi trdim, da se borimo za domovino. – Kakšna neki je ta domovina, da se nam tako skomina po njej? ...“

„S temi domovinami je res zanimivo – če tako vzameš!“ je pritegnil Gobanc. „Pravimo, da je naša, a oni trdijo isto. Večkrat razmišljam o tej reči, a priznati moram, da zmeraj manj razumem ... Med svetovno vojno sem imel štiri leta časa za razmišljanje, a zdaj sem večji butec kot prej!“

„Kaj čvekaš!“ se je začel hudobavčiti Hed. – „Pri nas je vprašanje vendar za vsakega jasno: Slovenci hočemo svojo narodno svobodo, hočemo Jugoslavijo, nočemo biti več hlapci Nemcev – a Nemci nas hočejo tlačiti še naprej. To je vsebina vsega!“

Pri Hedu je bila narodna zavest zelo razvita in z Lužnikom sta bila najbolj nacionalna pri vsem oddelku.

Gobanc je malo pomolčal, potem pa nadaljeval:

„Kljub temu ne morem iz zadrege. Zmeraj si zastavljam vprašanje: Zakaj pa tega ne moremo doseči na pameten način? Ko vendar želi vse preprosto ljudstvo, mi kakor oni, samo dobro ...“

„Nekdo je nekje, ki meša ...“ je iz teme rekel Petruhov glas.

Kordež, ki si je znova smodil cigareto, je rahlo spregovoril:

„Domovina, prečudna stvar! Poglejte, delavec sem, rudar. Moj oče je drvar, a moj ded je bil kmečki sin iz Tople. Pravzaprav nimam domovine; kjer najdem delo, tam najdem tudi domovino. Mi smo samim sebe domovina, nosimo jo na rokah, v srcu ... Imajo me za socialista, Malgaj in Kotnik me imata celo za boljševika ...“

Dobro – če sem, pa sem! Toda kljub temu, čeprav mi to očitajo, imam le čut za domovino. Ampak ta domovina bi morala biti dobra in pravična, dovolj dela in dovolj kruha bi morala imeti in enakopravnost bi morala vladati v njej ...“

„To bo Jugoslavija, samo ko bo urejena, ko bodo meje utrjene!“ ga je spet prekinil Hed.

Kordež se ni dal motiti.

„Čeprav me imajo za boljševika, sem tudi za to, da imamo Slovenci svoje pravice. Zakaj naj bi bil en narod podložen drugemu? Zakaj naj ne bi imeli mi istih pravic kot drugi? Menda zato, ker imajo drugi več mogočne gospode!“

„Traparija je, kar se godi tukaj, to je res! Toda odgovorni za to nismo mi. Tudi jaz nisem navdušen za vojno – kako naj

bo navdušen človek, ki je bil štiri leta na vojni, toda jezi me, zakaj ne bi bili mi kot drugi, in zato sem tukaj!“

Gobanc je zadnji stavek posebno poudaril.

„Moja domovina je Jazbina!“ se je nenadoma oglasil Petruh.

„Ha, ha, ha! ...“ so se zakrohotala tri, štiri grla.

„Zakaj pa je ne braniš pri skali ali pa na Požganici, temveč tukaj ob Krki ...?“

„Zakaj pa se režite, ko pa ne razumete!“ se je razburil Petruh. Bil je najmlajši med četniki. Govoril ni veliko, temveč poslušal, in to, kar je čul, je potem zamišljen predeloval sam pri sebi. Četniki so ga ljubili vsi brez izjeme, a najbolj jih je zabaval Petruhov strastni jazbinski patriotizem. Zato so sedaj vsi obmolknili.

1. Kaj je bila pri Hedu zelo razvita? _____ ( ) _____
2. Slovenci nočejo več biti _____ ( ) _____.
3. Kaj bi morala poleg kruha še imeti domovina? _____ ( ) _____
4. Kdaj je imel štiri leta časa za razmišljanje? _____ ( ) _____
_____
5. Kaj je z domovinami? _____ ( ) _____
6. Kaj bi moralo vladati v domovini? _____ ( ) _____
7. Četniki so ljubili Petruha? ( ) _____
8. Kaj je bil Kordežev ded? _____ ( ) _____
9. Za kaj Gobanc ni navdušen? _____ ( ) _____
10. Kaj je može najbolj zabavalo? Petruhov strastni _____
_____ ( ) _____

Geslo ti pove, za kaj se vsi bojujejo. ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10